

V sredo zvečer se je s projekcijo filma Piran – Pirano v eni izmed multimedijško opremljenih učilnic praške Filozofske fakultete simbolično (seveda že brez navzočnosti osrednje osebnosti) zaključilo slovaško-moravsko-češko gostovanje Gorana Vojnovića. V nasprotju z običajno prakso, ko se ob filmih zbiramo pred projekcijskim platnom v lektorskem kabinetu, sem tokrat v pričakovanju večjega obiska zaprosil za večji prostor, kar se je izkazalo kot odlična poteza, saj je filmska zgodba o iskanju življenjskega prostora in smisla privabila vsaj tridesetglavo publiko čeških in slovenskih (izmenjalnih) študentov, njihovih prijateljev in delavcev slovenskega veleposlaništva. Takšno zanimanje pa je zagotovo vzbudil predvsem zelo uspeli Vojnovićev literarni večer v sredo, 23. marca. Tega smo pripravili v obokani kleti Literarne kavarne Řetězová (Literarna kavarna je kar lastno ime, ne samo vrsta lokala, zadnja beseda pa je hkrati ime ulice, v kateri se nahaja), v ožjem središču z literarno- in umetnostnozgodovinskimi spomini (ter turisti) napolnjenega mesta ob Vltavi. Dober glas o prestižnih nagradah, vznemirljivi tematiki, duhovitosti in zanimivem jeziku romana Čefurji raus! je slikovito prizorišče takorekoč povsem zapolnil, blizu petdeset poslušalcev (sodeč po številu razpoložljivih stolov in pogledu z odra na postave, stoječe v ozadju dvorane) pa je bilo za svoj prihod nagrajenih z obilno merico literature, glasbe in nenazadnje smeha. Vojnović je iz svojega literarnega prvenca izjemno sugestivno prebral – kjer beseda nanese na glasbene citate, pa celo odpel – kar pet poglavij, štiri vnaprej načrtovana in eno za »bis«. V vzdušje, ki ga je s takšnim nastopom ustvaril pisatelj, pa se je sijajno vklopil tudi njegov češki prevajalec, pardubiški slovenistični kolega Aleš Kozár, ki je branje izvirnika podobno duhovito in slikovito prepletal z branjem svojega prevoda. Pri tem moram dodati, da je po slišanjem mogoče trditi, da je Alešu prevod, čeprav se zdi zaradi jezikovne kompleksnosti in motivno-tematskih specifičnosti izvirnika skoraj neuresničljiv, očitno uspel (vsaj) zelo dobro. Ko bo jeseni dostopen tudi v knjižni obliki, bo vsekakor zanimivo spremljati odzive nanj, saj fenomen t.i. »čefurstva« v okviru sodobne češke družbe in jezika nima ustrezne vzporednice, zaradi česar se lahko zgodi, da bo bralec v naslovnih »Čefurjih« prepoznaval »Cigane« (izraz povzemam iz prevajalčevega zapisa o romanu, ki je izšel na češkem portalu iliteratura), to pa lahko zaradi povsem neliterarnih ozadij recepcijo osiromaši za del humornih razsežnosti, ki jih prevod sam na sebi sicer dobro povzema.

Branje je z avtorsko glasbo prepletal praški Slovenec Andraž Polič, ki ga sicer poznamo predvsem kot pesnika, je pa tudi odličen kitarist in pevec. Ganljiva je bila predvsem skladba, ki jo je izrecno posvetil Goranu in jo zaigral na tradicionalno muslimansko strunsko glasbilo saz. Za nekaj teorije je s predstavitvijo umetniške silhete gosta in njegovega romana poskrbela tukajšnja predavateljica za slovensko književnost, prof. Alenka Jensterle-Doležal, lektor pa sem se trudil program nevsiljivo povezovati.

Branju je sledil dolg pogovor, na vprašanja iz publike pa sta izčrpno in duhovito odgovarjala tako pisatelj kot prevajalec. Kot je bilo mogoče pričakovati, smo pri tem stopili tudi na spolzko in včasih bodečo tromejo med literaturo, zgodovino in politiko, kar pa je najbrž zgolj dokaz aktualnosti in mnogostranskosti Vojnovićevega romana.

Za izvedbo predstavljenega srečanja sta najbolj zaslužna Študentska založba, ki je krila stroške pisateljevega potovanja in nastanitve, in Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki je z uvrstitvijo večera med finančno podprte lektorske projekte pomagal pokriti finančno konstrukcijo samega nastopa. Zahvala gre tudi sami literarni kavarni za prijazne najemne pogoje, ki so nam dovolili izvedbo v tako prijetnem prostoru, g. Stiborju s Filozofske fakultete za brezplačno izposojlo ozvočenja ter pouk, kako z njim rokovati, seveda pa tudi radiu Český rozhlas 3 –

Praško gostovanje Gorana Vojnovića

Napsal uživatelj Aleš Kozár

Neděle, 03 Duben 2011 22:34 -

Vltava, ki je srečanje v obliki kratkega pogovora z lektorjem najavil v svojem jutranjem kulturnem mozaiku, v naslednjih dneh pa naj bi na svojih spletnih straneh objavil tudi reportažo s same prireditve, ki jo je urednica Myšková kar v celoti posnela. Za odločitev za skupno prijavo projekta te turneje in organizacijski trud se sam čisto na koncu zahvaljujem še lektorskima kolegicama iz Bratislave in Brna Saši in Lauri.

V prepričanju, da je literarno (in filmsko) druženje z Goranom Vojnovićem srca navzočih čeških slovenistov in Slovencev uspešno »vnemalo za čast dežele« in njeno umetnost, v Čehih pa prebudilo dodatno željo po njenem spoznavanju, predvsem pa zadovoljen, da nas je v obeh večerih oplazila iskra estetskega in sporočilnega umetnostnega presežka, pošiljam vsem lep spomladanski pozdrav iz češke prestolnice.

Andrej Šurla